

Danhostels maksimalprissystem

Journal nr. 4/0120-0289-0033/TUK/MEM

Rådsmøde den 29. november 2006

Resumé

1. I maj 2006 henvendte Landsforeningen Danmarks Vandrerhjem, bedre kendt som Danhostel, sig til Konkurrencestyrelsen vedrørende Danhostels maksimalprissystem på overnatninger på vandrerhjem.
2. Danhostel er en sammenslutning af danske vandrerhjem. Danhostel varetager blandt andet markedsføring af medlemmernes vandrerhjem.
3. Sagen omhandler en vurdering af Danhostels maksimalprissystem i forhold til konkurrencelovens § 6. Det drejer sig om et maksimalprissystem, hvorefter vandrerhjemmene indenfor de af Danhostel fastsatte maksimalpriser selv fastsætter deres egen pris pr. seng/værelse pr. overnatning.
4. Danhostel har anvendt det nuværende maksimalprissystem siden 1993.
5. Det vurderes, at der kan afgrænses to relevante produktmarkeder. Et marked for overnatninger på 3-5 stjernede kroer og hoteller, 4-5 stjernede vandrerhjem samt feriecentre og et marked for overnatninger på 1-3 stjernede vandrerhjem.
6. Danhostels medlemmer tilbyder alene overnatninger i Danmark. Danhostels maksimalprissystem vedrører således alene det danske marked. Det vurderes, at maksimalprissystemet ikke mærkbart påvirker samhandlen mellem medlemsstaterne.
7. Konkurrencestyrelsen er betænkelig ved, at maksimalprissystemet kan have en normerende virkning og, at det dermed kan være i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 1, jf. stk. 3.
8. Konkurrencestyrelsen finder endvidere, at der umiddelbart ikke er grundlag for at statuere, at Danhostels maksimalprissystem opfylder samtlige betingelser i konkurrencelovens § 8, stk. 1.
9. Danhostel har på denne baggrund valgt at give et bindende tilsagn, jf. konkurrencelovens § 16a, der imødekommer styrelsens betænkeligheder.
10. Danhostels tilsagn sikrer, at Danhostel pr. 1. januar 2007 ophører med at anvende ethvert maksimalprissystem for Danhostels medlemmer og dermed ophører med at anvende maksimalpriser for overnatning på vandrerhjem.
11. Konkurrencestyrelsen finder, at Danhostels tilsagn imødekommer de betænkeligheder, som styrelsen har i relation til konkurrencelovens § 6. Det anbefales derfor, at sagen afsluttes i sin helhed med, at tilsagnet gøres bindende jf. konkurrencelovens § 16a, stk. 1. Tilsagnet har virkning fra 1. januar 2007.

Afgørelse

12. Det meddeles Danhostel at:

- de af Danhostel givne tilsagn gøres bindende jf. konkurrencelovens § 16a, stk. 1, idet tilsagnene imødekommer Konkurrencerådets betænkeligheder i forhold til konkurrencelovens § 6, stk. 1 jf. stk. 2, nr. 1, jf. stk. 3,
- tilsagnene gøres bindende fra 1. januar 2007.

Tilsagn efter Konkurrencelovens § 16 a

Tilsagn efter konkurrencelovens § 16a

Danhostel

Danmarks Vandrerhjem

Danhostel henvendte sig i maj 2006 til Konkurrencestyrelsen med anmodning om Konkurrencestyrelsens stillingtagen til, hvorvidt Danhostels maksimalprissystem for overnatning på vandrerhjem udgør en overtrædelse af konkurrencelovens § 6.

Konkurrencestyrelsen har under behandlingen af Danhostels maksimalprissystem udtrykt betænkelighed ved, at Danhostel anvender et maksimalprissystem, hvorefter Danhostels bestyrelse fastsætter maksimalpriser pr. overnatning pr. seng i fællesrum samt pr. værelse i familieværelse. De af bestyrelsen fastsatte maksimalpriser er de samme for alle vandrerhjem uanset vandrerhjemmenes kategori, dvs. stjernetildeling.

Efter Danhostels maksimalprissystem kan vandrerhjemmene indenfor Danhostels maksimalpris fastsætte deres egen pris pr. seng/værelse pr. overnatning. Danhostel udmelder nye maksimalpriser en gang om året. Vandrerhjemmene indmelder herefter deres priser på overnatning, således at priserne figurerer på Danhostels hjemmeside samt i Danhostels vandrerhjems katalog "Danhostel Danmarks Vandrerhjem".

Konkurrencestyrelsens betænkelighed går på, om Danhostels maksimalprissystem, som er en horisontal prisaf tale, vil kunne udgøre en aftale, der direkte eller indirekte har til formål eller følge at begrænse konkurrencen i strid med konkurrencelovens § 6.

I lyset af drøftelser med Konkurrencestyrelsen har Danhostel imidlertid valgt at afgive nedenstående tilsagn, som Danhostel anmoder Konkurrencerådet om at gøre bindende i medfør af konkurrencelovens § 16a.

Da priserne i Danhostels vandrerhjems katalog "Danhostel Danmarks Vandrerhjem" for 2006 kun er gældende indtil udgangen af 2006 dvs. ca. én mdr. efter rådsafgørelsen - har styrelsen accepteret, at Danhostels tilsagn om at ophøre med at anvende maksimalpriser først træder i kraft. 1. januar 2007.

I. TILSAGN

Danhostel afgiver følgende tilsagn:

1. Danhostel ophører pr. 1. januar 2007 med at anvende ethvert maksimalprissystem for Danhostels medlemmer. Og dermed ophører Danhostel med anvendelse af det ovennævnte maksimalprissystem for overnatning på vandrerhjem, hvorefter der fastsættes en maksimalpris pr. overnatning pr. seng/værelse.

Sagsfremstilling

Indledning

13. I maj 2006 modtog Konkurrencestyrelsen en henvendelse fra Landsforeningen Danmarks Vandrerhjem, bedre kendt som Danhostel, vedrørende Danhostels prissystem.

14. Danhostel opererer med maksimalpriser for overnatninger på vandrerhjem. Maksimalpriserne udmeldes en gang årligt og gælder for samtlige medlemmer af Danhostel uanset vandrerhjemmets kategori dvs. stjernetildeling. Det er Danhostels bestyrelse, som fastsætter priserne.

15. Maksimalprissystemet består i, at vandrerhjemmet indenfor de af Danhostel fastsatte maksimalpriser selv fastsætter sin egen pris pr. seng/værelse pr. overnatning.

Virksomhederne

16. Danhostel er en sammenslutning af danske vandrerhjem.

17. Der er ca. 105 – 110 vandrerhjem i Danmark, hvoraf 100 er medlemmer af Danhostel. 90 - 95 % af alle danske vandrerhjem er således medlemmer af Danhostel.

18. Gennem medlemskab af Danhostel får vandrerhjemmene en omfattende markedsføring. Danhostel udgiver et vandrerhjems-katalog i 120.000 eksemplarer hvert år. Endvidere får vandrerhjemmene markedsføring via Danhostels website. Der kan bookes senge/værelser til grupper via Danhostel. Fra næste år er det hensigten, at kunderne gratis skal kunne booke værelser fra Danhostels booking portal/hjemmeside.

19. Denne sag vedrører følgende markeder for overnatninger i Danmark: Markedet for overnatninger på 3-5 stjernede kroer og hoteller, feriecentre samt 4-5 stjernede vandrerhjem, og markedet for overnatninger på 1-3 stjernede vandrerhjem.

20. Danhostel har ikke oplysninger om medlemmernes samlede omsætning. I Danmarks statistikbank fremgår det, at den samlede omsætning for vandrerhjem i 2005 var på 214 mio. kr.

21. Ca. 90 % af alle danske vandrerhjem er som nævnt ovenfor medlemmer af Danhostel. Hvis man på denne baggrund forudsætter, at Danhostels medlemmers samlede omsætning udgør 90 % af den samlede omsætning for vandrerhjem, udgør Danhostels medlemmers samlede omsætning $90 \% * 214 \text{ mio. kr.} = 192,6 \text{ mio. kr.}$

22. Danhostel har heller ikke oplysninger om medlemmernes samlede værelsesomsætning.

23. For at kunne skønne hvor stor Danhostels medlemmers værelsesomsætning er, har styrelsen taget udgangspunkt i HORESTA's[1] oplysninger om, hvor stor en procentdel værelsesomsætningen for kroer og hoteller udgør af kroer og hotellers samlede omsætning.

24. HORESTA oplyser, at værelsesomsætningen for kroer og hoteller udgør 48,6 % af kroer og hotellers samlede omsætning (restaurationsomsætning samt værelsesomsætning).

25. Danhostels vandrerhjem tilbyder som overvejende hovedregel ikke betjent bespisningsforplejning udover morgenmad. Det må derfor antages, at en større del af vandrerhjemmenes omsætning stammer fra værelsesomsætningen, end det er tilfældet for kroer og hoteller.

26. Danhostel har som nævnt ikke opgørelser over, hvor stor en procentdel værelsesomsætningen udgør af vandrerhjemmenes totale omsætning.

27. Danhostel har dog til styrelsen indsendt tre eksempler på vandrerhjems værelsesomsætning, hvor værelsesomsætningsandelene udgør henholdsvis 66 %, 54 % og 77 %. En gennemsnitlig andel beregnet ud fra disse eksempler vil således ligge på ca. 65 %.

28. Styrelsen skønner således på ovenstående baggrund, at ca. 65 % af vandrerhjemmenes omsætning stammer fra værelsesomsætningen. Danhostels medlemmers samlede værelsesomsætning vil således udgøre $65 \% * 192,6 \text{ mio. kr.} = 125,2 \text{ mio. kr.}$

Markedsbeskrivelse

29. Markedsbeskrivelsen af området for overnatninger i Danmark tager udgangspunkt i Konkurrencestyrelsens Konkurrenceredegørelse 2003, kapitel 5, samt Konkurrencerådets afgørelse i sagen om Danske Kroer & Hoteller.

30. Området for overnatninger i Danmark omfatter hoteller, kroer, vandrerhjem, feriecentre, feriehusudlejninger og campingpladser[2].

31. Hoteller kan inddeles i følgende kategorier: Konferencehoteller, garnihoteller[3] og andre hoteller i København og provinsen. Der findes ca. 960 hoteller og kroer i Danmark med ca. 48.291 værelser i alt[4].

32. Hoteller og kroer, der er medlem af HORESTA, vurderes efter standard i 5 kategorier. På 1 og 2 stjernede hoteller skal der være adgang til bad og toilet samt mulighed for morgenmad. 3 stjernede hoteller er det typiske hotel. Alle værelser har eget bad og toilet. De fleste har restaurant, men det er ikke et krav. De kan tillige have faciliteter til erhvervsmæssige kurser og konferencer. Desuden tilbyder mange af disse private selskabsarrangementer. 4 stjernede hoteller har mere komfortabel indretning. Der er døgnbemandet reception, minibar etc. 5 stjernede hoteller er luksushoteller med høj standard. Hotellerne har conferencefaciliteter med særligt udstyr.

33. Der er ca. 105 – 110 vandrerhjem i Danmark. Heraf er 100 medlemmer af Danhostel. Vandrerhjemmene vurderes af Danhostel efter en standard i 5 kategorier. Klassifikationen foretages ud fra 32 forskellige kriterier, der hovedsageligt drejer sig om bygninger, værelser, fællesarealer, indretning og grundlæggende servicetilbud. Det er for omfattende at omtale alle detaljerne i de 32 klassifikationskriterier, derfor gives i det følgende en kort beskrivelse af de fem forskellige stjerne-kategorier[5].

34.

- 1 stjerne tildeles vandrerhjem, som opfylder minimumskravene, bl.a. inden for information til gæsten, reception, badefaciliteter, værelser, opholdsrum, gæstekøkken, bespisning, rengøring, uddannelse af personale m.m.
- 2 stjernede vandrerhjem tilbyder ud over minimumskravene bagageopbevaringsmuligheder og særskilt opbevaring af personlige værdigenstande. I receptionen findes der en kiosk. Værelserne er udstyrede med bord, stole og spejl. Og der er gode fællesrum. Der kan tilberedes kaffe/te i gæstekøkkenet.
- 3 stjernede vandrerhjem har bedre informationsmuligheder i receptionen. Der kan ofte være et mindre antal værelser med eget bad og toilet. Men hovedparten af værelserne har fælles bade- og toiletfaciliteter, som er udstyrede med hylder, knager og spejle. Gæstekøkkenet har ovn eller mikrobølgeovn. Der findes separat tv-stue.

35.

- 4 stjerner gives til vandrerhjem, hvor minimum 75 % af værelserne har eget bad og toilet. I enkelte tilfælde kan to værelser dog dele bad og toilet. Der findes både vaskemaskine og tørretumbler. Der vil være gode faciliteter til parkering af såvel cykler som biler.
- 5 stjerner findes på vandrerhjem, hvor alle værelserne har eget bad og toilet. Ud over alle ovennævnte faciliteter er der desuden opholdsrum, som er indrettet til legerum/familieaktiviteter. Og der er legeplads på vandrerhjemmets grund. Gæstekøkkenet er udstyret med både ovn og mikrobølgeovn. Der forefindes cykelværktøj og lappegrej. Der er mulighed for at købe varme og kolde drikke hele døgnet. Betalingen modtages også med minimum to forskellige internationale betalingskort.

36. Feriecentre er karakteriseret ved, at der i tilknytning til overnatning i feriehus eller ferielejligheder skal være aktivitets- og oplevelsesfaciliteter. Mange feriecentre har sportsfaciliteter, legefaciliteter, restauranter m.m. i centret. Ifølge HORESTA var der ca. 40 feriecentre i 2005.

37. Feriehuse er ikke nødvendigvis tilknyttet et feriecenter. Der var i alt 187.000 privatejede feriehus i Danmark i 2005, hvoraf de 18 % blev udlejet i kortere eller længere tid. De blev i alt udlejet i 525.000 uger med en samlet lejeindtægt på 1.5 mia. kr.[6]

38. I 2005 var der 504 campingpladser med 1-5 stjerner i DK. Campingpladserne havde en samlet omsætning på 1.221 mio. kr.

Aftalen m.v.

39. Danhostel opererer med et maksimalprissystem for overnatninger på vandrerhjem. Der gælder forskellige maksimalpriser afhængig af overnatningsform. Der gælder således en maksimalpris for overnatning i fællesrum og en anden maksimalpris for overnatning i familieværelse. Maksimalprisen for overnatning i familieværelse afhænger af antallet af sengepladser i familieværelset jf. nedenfor.

40. Maksimalpriserne for de forskellige overnatningsformer er dog de samme for samtlige medlemmer af Danhostel uanset det enkelte vandrerhjemskategori (dvs. antal stjerner).

41. Det er Danhostels bestyrelse, der fastsætter maksimalpriserne ud fra en vurdering af, hvad Danhostel finder rimeligt i forhold til børnefamilier og rygsæksrejsende samt vandrerhjemmenes økonomi.

42. Maksimalprisen for 2006 er fastsat til 150 kr. pr. overnatning/person i fællesværelse.

43. Danhostels maksimalpriser for overnatning i familieværelse for 2006 følger af nedenstående prisskema:

Tabel 1: Skemaet angiver prisen pr. værelse pr. nat

Antal sengepladser på værelset/ antal personer der sover	1 person	2 personer	3 personer	4 personer	5 personer	6 personer
1 sengeplads	600 kr.					
2 sengepladser	600 kr.	600 kr.				
3 sengepladser	600 kr.	600 kr.	600 kr.			
4 sengepladser	600 kr.	600 kr.	600 kr.	600 kr.		
5 sengepladser	600 kr.	750 kr.	750 kr.	750 kr.	750 kr.	
6 sengepladser	600 kr.	750 kr.	750 kr.	750 kr.	750 kr.	900 kr.

44. Danhostel udmelder nye maksimalpriser hvert år og har opereret med det nuværende maksimalprissystem siden 1993. Før 1993 opererede Danhostel med en fast pris afhængig af kategori.

45. Danhostels maksimalprissystem består endvidere i, at vandrerhjemmene indenfor maksimalprisen fastsætter deres egen pris pr. seng/værelse pr. overnatning. Efter udmeldingen af maksimalpriserne indmelder vandrerhjemmene deres egne priser til Danhostel, som ikke må overstige de udmeldte maksimalpriser. Vandrerhjemmenes indmeldte priser fremgår af Danhostels katalog "Danhostel Danmarks Vandrerhjem" samt Danhostels hjemmeside.

46. Danhostel oplyser, at hvis foreningen får en klage over, at et vandrerhjem tilbyder overnatninger til priser over maksimalpriserne, vil det pågældende vandrerhjem blive kontaktet af Danhostel med henblik på at få vandrerhjemmet til at rette prisen ind. Hvis vandrerhjemmet efter Danhostels påtale stadig ikke retter ind, vil vandrerhjemmet risikere at blive ekskluderet fra Danhostel. Påtale finder dog kun uhyre sjældent sted. Foreningen kontrollerer ikke aktivt priserne og vil kun få kendskab til sagen, f.eks. hvis en forbruger/gæst har observeret, at et vandrerhjem tager en højere pris end maksimalprisen og retter henvendelse til Danhostel herom. Eksklusion har aldrig fundet sted.

Høringssvar

47. Danhostel har ikke indsendt noget høringssvar.

48. Danhostel har telefonisk tilkendegivet overfor Konkurrencestyrelsen, at der er enkelte punkter, som Danhostel ikke er helt enig i, men at Danhostel på trods af uenigheden ikke ønsker at forfølge de forhold, hvor Danhostel er uenig i styrelsens vurdering og derfor ikke vil indsende et høringssvar.

49. Danhostel har telefonisk afgivet kommentarer til enkelte punkter. Danhostels kommentarer er vedlagt som bilag 2.

50. Danhostels kommentarer af faktisk karakter er indarbejdet i nærværende rådsnotat.

51. For så vidt angår Danhostels kommentarer, der relaterer sig til styrelsens juridiske vurdering i sagen, er disse ikke behandlet nærmere, idet Danhostel på trods af sin uenighed ikke fremkommer med argumenter for sit synspunkt og ikke vil forfølge sit synspunkt.

52. Danhostel er ikke enig i styrelsens opdeling af to markeder for vandrerhjem i henholdsvis et marked for 4-5 stjernede vandrerhjem, 3-5 stjernede kroer og hoteller samt feriecentre og et marked for 1-3 stjernede vandrerhjem. Efter Danhostels opfattelse hører alle vandrerhjem til samme marked.

53. Endvidere er Danhostel ikke enig i, at det ikke er sikkert, at der foreligger fornøden årsagssammenhæng mellem Danhostels maksimalprissystem, de lave priser og de fordele, som forbrugerne måtte opnå.

54. Danhostel er ikke i tvivl om, at maksimalprissystemet har sikret, at forbrugerne har kunnet få overnatninger til meget lave priser. Danhostel er således sikker på, at der foreligger fornøden årsagssammenhæng mellem maksimalprissystemet, de lave priser og de fordele som forbrugerne måtte opnå. Vandrerhjem på Skagen og i Gudhjem er eksempler herpå. Disse vandrerhjem ville ifølge Danhostel sætte priserne på overnatning op, hvis ikke der eksisterede et maksimalprissystem.

Vurdering

55. Der skal i det følgende tages stilling til, hvorvidt Danhostels maksimalprissystem strider mod konkurrencelovens § 6, stk. 1 jf. stk. 2, nr. 1, jf. stk. 3 om forbud mod prisaftaler, der direkte eller indirekte har til formål eller følge at begrænse konkurrencen.

Det relevante marked

Produktmarkedet

56. Afgrænsningen af det relevante produktmarked vil blive foretaget i overensstemmelse med Konkurrencestyrelsens Konkurrenceredegørelse 2003, kap. 5, samt Konkurrencerådets afgørelse i sagen om Danske Kroer & Hoteller af 21. december 2005.

57. Danske Kroer & Hoteller er en frivillig sammenslutning af 3 og 4 stjernede kroer og hoteller. I sagen om Danske Kroer & Hoteller fandt Konkurrencerådet, at det relevante produktmarked udgjorde overnatninger på 3 – 5 stjernede kroer og hoteller, 4 – 5 stjernede vandrerhjem samt feriecentre.

58. Danhostel har som nævnt 100 vandrerhjem som medlemmer. Danhostel har 7 medlemmer, der er tildelt 1 stjerne, 13 medlemmer der er tildelt 2 stjerner, 53 medlemmer der er tildelt 3 stjerner, 18 medlemmer der er tildelt 4 stjerner, og 9 medlemmer der er tildelt 5 stjerner.

59. Det skal således vurderes, hvilke andre produkter der er substituerbare med overnatninger på 1 – 5 stjernede vandrerhjem.

60. Konkurrencestyrelsen finder, at der på baggrund af Konkurrencestyrelsens Konkurrenceredegørelse 2003, kap. 5 samt Konkurrencerådets afgørelse i sagen om Danske Kroer & Hoteller bør sondres mellem 1-3 stjernede vandrerhjem og 4-5 stjernede vandrerhjem.

61. Det er styrelsens vurdering, at der på den ovenfor anførte baggrund kan afgrænses to relevante produktmarkeder:

62. Et marked for overnatninger på 3 – 5 stjernede kroer og hoteller, 4 – 5 stjernede vandrerhjem og feriecentre.

63. Og et andet særskilt marked for overnatninger på 1–3 stjernede vandrerhjem. Det typiske vandrerhjem er det 1-3 stjernede vandrerhjem, der udgør et helt specielt koncept med lavere standard og mindre service. De 1-3 stjernede vandrerhjem tilbyder både overnatning i fællesrum og overnatning i familieværelse. Der vil dog i helt overvejende grad alene være tale om værelser uden eget toilet og bad. Det er endvidere almindeligvis alene 1-3 stjernede vandrerhjem, der modtager offentlig støtte, fordi der ikke foreligger en konkurrencesituation i forhold til kroer og hoteller.

64. Det kan ikke udelukkes, at 1-3 stjernede vandrerhjem i enkelte tilfælde prismæssigt vil være i konkurrence med 1-2 stjernede kroer og hoteller, da mange hoteller giver betydelige rabatter på normalprisen.

65. Styrelsen finder dog på grund af de 1-3 stjernede vandrerhjems specielle koncept med lavere standard og mindre service, at disse formentlig udgør et produktmarked for sig. Det bemærkes dog samtidig, at uanset om de 1-3 stjernede vandrerhjem findes at udgøre et marked for sig eller at være en del af et produktmarked for overnatninger på 1-3 stjernede vandrerhjem og 1-2 stjernede kroer og hoteller, vil det ikke have betydning for nærværende sags udfald.

Det geografiske marked

66. De to relevante produktmarkeder vil i relation til den geografiske markedsafgrænsning blive behandlet samlet.

67. I sagen om Danske Kroer & Hoteller fandt Konkurrencerådet, at det relevante geografiske marked for overnatninger på 3-5 stjernede kroer og hoteller, 4-5 stjernede vandrerhjem samt feriecentre udgjordes af Danmark som helhed.

68. Danhostels medlemmer er udelukkende beliggende i Danmark, og medlemmernes ydelser udbydes alene i Danmark.

69. Danhostels medlemmer udbyder overnatninger overalt i Danmark. Markedsføringen, som er landsdækkende, foretages samlet for medlemmerne gennem Danhostels hjemmeside samt gennem publikationen "Danhostel Danmarks Vandrerhjem", der udgives i 120.000 eksemplarer.

70. Det forhold, at der udbydes overnatninger over alt i Danmark sammenholdt med den fælles markedsføring taler for, at Danmark som helhed udgør det relevante geografiske marked.

71. Danhostels medlemmer er som nævnt spredt ud over hele Danmark, således at der vil være overlap mellem de enkelte områder. Det må således antages, at kunderne i vidt omfang vil være villige til at søge ophold i andre nærtliggende områder, hvis prisforskelle tilsiger det.

72. Der kan således efter Konkurrencestyrelsens vurdering ikke umiddelbart afgrænses regionale markeder, som er snævrere end Danmark, og som kan udskilles fra hinanden. Samme vurdering blev lagt i Konkurrencerådets afgørelse i sagen om Danske Kroer & Hoteller.

73. Styrelsen vurderer således på baggrund af medlemmernes fælles markedsføring af ferie i Danmark, samt fordi medlemmerne udbyder overnatninger over alt i Danmark, at det geografiske marked kan afgrænses til hele Danmark.

Danhostels medlemmers stilling på markedet

74. Danhostel har som nævnt ikke oplysninger om medlemmernes samlede omsætning og dermed heller ikke oplysninger om medlemmernes samlede markedsandel.

75. Styrelsen har dog oplysninger om den samlede omsætning for hver produktgruppe, som indgår i de 2 relevante produktmarkeder.

76. Tabel 2: Omsætning for hver produktgruppe i 2005:

	Den samlede omsætning i mio. kr.	Anslået værelsesomsætning i mio. kr.
Hoteller og kroer	7.962, 7 mio. kr.[7]	3.869, 9 mio. kr.[8]
Vandrerhjem	214 mio. kr.[9] *)	139, 1 mio. kr. **)
Feriecentre	225 mio. kr.[10]	109, 4 mio. kr.[11]
I alt	8.401, 7 mio. kr.	4.118, 4 mio. kr.

*) Heraf skønnes Danhostels medlemmers andel at være på 192, 6 mio. kr.

**) Heraf skønnes Danhostels medlemmers andel at være på 125, 2 mio. kr.

77. Der findes ikke omsætningstal opgjort på de forskellige kategorier af kroer og hoteller. Danhostel har heller ikke oplysninger om omsætningstal opgjort på kategorier af vandrerhjem.

78. HORESTA har som nævnt oplyst, at 48, 6 % af hotellers totale omsætning stammer fra værelsesomsætningen. De 48, 6 % gør sig også gældende for feriecentre.

79. Værelsesomsætningen for kroer og hoteller er således 7.962, 7 mio. kr. * 48,6 % = 3.869, 9 mio. kr.

80. Værelsesomsætningen for feriecentre er således: 225 mio. kr. * 48,6 % = 109, 4 mio. kr.

81. På baggrund af Danhostels oplysning om tre vandrerhjemms værelsesomsætningsandele, hvor den gennemsnitlige andel af værelsesomsætningen for de tre vandrerhjem ligger på ca. 65 % jf. ovenfor, skønner styrelsen, at ca. 65 % af vandrehjemmenes omsætning stammer fra værelsesomsætningen.

82. Danhostels medlemmers samlede værelsesomsætning vil således udgøre følgende: Vandrerhjemmenes samlede værelsesomsætning: 65 % * 214 mio. kr. = 139, 1 mio. kr. Danhostels medlemmers samlede værelsesomsætning: 90 % * 139, 1 mio. kr. = 125, 2 mio. kr.

83. Hvis der kun var tale om ét produktmarked, ville Danhostels medlemmers andel af dette marked være på: $(125, 2 / 4.118, 4) * 100 = 3,0 \%$.

84. Der findes ikke tilgængelige data, som vil kunne angive Danhostels medlemmers præcise andel af de 2 produktmarkeder: henholdsvis markedet for overnatninger på 1-3 stjernede vandrerhjem og markedet for overnatninger på 3-5 stjernede kroer og hoteller, 4-5 stjernede vandrerhjem samt feriecentre.

85. Styrelsen må derfor foretage en skønsmæssig vurdering af medlemmernes markedsstyrke. Det er alene $\frac{1}{4}$ af Danhostels vandrerhjem, som er 4-5 stjernede. Selvom disse måske har en relativ større omsætning end de 1-3 stjernede vandrerhjem, skønnes det, at Danhostels medlemmers samlede markedsandel på markedet for overnatninger på 3-5 stjernede kroer og hoteller, 4-5 stjernede vandrerhjem samt feriecentre vil være noget mindre end 3 %.

86. Hvad angår Danhostels medlemmers markedsandel på markedet for overnatninger på 1-3 stjernede vandrerhjem vil den ligge på over 90 %, idet dette marked alene udgøres af de 1-3 stjernede vandrerhjem, hvoraf den helt overvejende del af vandrerhjemmene skønnes at være medlemmer af Danhostel, idet Danhostels medlemmer jf. ovenfor udgør 90 % af samtlige danske vandrerhjem i Danmark.

87. Såfremt det antages, at de 1-3 stjernede vandrerhjem er en del af et produktmarked for overnatninger på 1-3 stjernede vandrerhjem og 1-2 stjernede kroer og hoteller, skønnes Danhostels markedsandel på dette marked at være væsentlig større end 3 %, idet dette marked i givet fald alene ville bestå af 1-3 stjernede vandrerhjem og 1-2 stjernede kroer og hoteller.

Samhandlingspåvirkning

88. Efter Rådets forordning 1/2003 af 16. december 2002 trådte i kraft, skal det undersøges, om der er samhandlingspåvirkning.

89. I Kommissionens meddelelse om samhandlingspåvirkning pkt. 52[12] er der anført en formodningsregel, der angiver, hvornår der ikke er en mærkbar påvirkning af samhandlen. For det første må ingen af aftaleparterne have en markedsandel på over 5 % af det relevante marked, og for det andet må parternes omsætning ved horisontale aftaler i relation til de produkter, der er omfattet af aftalen, ikke overstige 300 mio. kr.

90. Danhostels markedsandel på markedet for overnatninger på 3-5 stjernede kroer og hoteller, 4-5 stjernede vandrerhjem samt feriecentre, skønnes at være noget mindre end 3 %. Kommissionens formodningsregel må derfor antages at være opfyldt for så vidt angår dette marked. Forholdet skal således alene bedømmes efter konkurrencelovens § 6.

91. Danhostels markedsandel på markedet for overnatninger på 1-3 stjernede vandrerhjem skønnes at være på over 90 %. Det må derfor antages, at betingelserne for Kommissionens formodningsregel for så vidt angår dette marked ikke er opfyldt.

92. Danhostels maksimalprissystem omfatter ikke flere medlemsstater. Derfor skal maksimalprissystemets karakter og indhold vurderes nærmere for at kunne konstatere, hvorvidt der foreligger samhandlingspåvirkning for så vidt angår markedet for overnatninger på 1-3 stjernede vandrerhjem.

93. Som udgangspunkt har en horisontal prisaf tale, der dækker en hel medlemsstat, markedsafskærmende effekt jf. pkt. 78 i Kommissionens meddelelse om samhandlingspåvirkning.

94. Det fremgår endvidere af Kommissionens beslutning af 8. september 1999, EFT 1999 L 271, s. 28 om hollandske banker, at aftaler, vedtægter mv., der vedrører hele en medlemsstats nationale marked, alene har mærkbar samhandelspåvirkning, såfremt aftalen, vedtægterne mv. tillige vurderes at have markedsafskærmende virkning.

95. Det fremgår yderligere af pkt. 80 i Kommissionens meddelelse om samhandelspåvirkning, at EF-Domstolen har anerkendt, at der ikke var samhandelspåvirkning i en sag, fordi der kun var begrænset potentiale for handel med de pågældende produkter, og fordi de ikke indgik som en vigtig faktor i de beslutninger, virksomheder fra andre medlemsstater træffer om, hvorvidt de vil etablere sig i pågældende medlemsstat.

96. Maksimalprissystemet gælder kun for Danhostels medlemmer. Danhostels medlemmer er udelukkende beliggende i Danmark. Det der udbydes er overnatninger/ferie i Danmark. Der er således ikke tale om en standardydelse, der let sælges over landegrænserne. Der er tale om ydelser, der sælges og forbruges i Danmark.

97. Dertil kommer, at Danhostels maksimalprissystem ikke forhindrer udenlandske virksomheder i at trænge ind på det danske marked og udbyde overnatninger til priser, der er lavere eller højere end de maksimalpriser, som Danhostels medlemmer opererer med. Danhostels maksimalprissystem har således ikke betydning for udenlandske virksomheders beslutning om, hvorvidt de vil etablere sig i Danmark.

98. Styrelsen finder på denne baggrund, at maksimalprissystemet ikke har markedsafskærmende virkning.

99. Det er følgelig styrelsens vurdering, at maksimalprissystemet, selvom Kommissionens formodningsregel ikke er opfyldt for markedet for overnatninger på 1-3 stjernede vandrerhjem, ikke medfører en mærkbar samhandelspåvirkning.

100. Forholdet på dette marked skal således også udelukkende bedømmes efter konkurrencelovens § 6.

101. Såfremt det antages, at de 1-3 stjernede vandrerhjem er en del af et produktmarked for overnatninger på 1-3 stjernede vandrerhjem og 1-2 stjernede kroer og hoteller, skønnes Danhostels markedsandel på dette marked at være væsentlig større end 3 %, jf. ovenfor. Forholdet på et sådant marked vil med samme begrundelse som for et marked bestående udelukkende af 1-3 stjernede vandrerhjem jf. ovenfor alene skulle bedømmes efter konkurrencelovens § 6.

Konkurrencelovens § 6, stk. 1-3

102. Konkurrencelovens § 6 vedrører aftaler mellem virksomheder, vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og samordnet praksis mellem virksomheder.

103. Der er som udgangspunkt tre forudsætninger, der skal opfyldes for at kunne anvende konkurrencelovens § 6. Der skal være tale om (i) erhvervsvirksomheder, der (ii) indgår en aftale/indgår en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder, som (iii) har til formål eller følge at begrænse konkurrencen mærkbart.

Ad (i) Er Danhostel en sammenslutning af virksomheder

104. Konkurrenceloven omfatter enhver form for erhvervsvirksomhed jf. § 2, stk. 1. Begrebet erhvervsvirksomhed skal forstås bredt, således at enhver økonomisk aktivitet på markedet for varer og tjenesteydelser er omfattet af loven. Det er ikke afgørende, hvorvidt virksomheden opnår økonomisk gevinst. Non-profit virksomheder er således også omfattet af konkurrenceloven.

105. Konkurrenceloven omfatter endvidere sammenslutninger af virksomheder. Begrebet sammenslutninger af virksomheder omfatter brancheforeninger af en hver slags samt enhver anden form for organiseret samarbejde mellem virksomheder[13].

106. Styrelsen finder, at Danhostel som vandrerhjemmenes landsforening med 100 medlemmer spredt ud over hele Danmark er omfattet af begrebet erhvervsvirksomhed i konkurrencelovens forstand.

Ad (ii) Er Danhostels maksimalprissystem en aftale, vedtagelse mv.

107. Konkurrencelovens aftalebegreb skal forstås bredt. Der stilles ikke krav om, at en aftale skal være juridisk bindende. Stiltiende aftaler som f.eks. "gentlemen's agreements" er omfattet. Aftalebegrebet omfatter endvidere vedtagelser inden for en sammenslutning af virksomheder samt samordnet praksis mellem virksomheder jf. konkurrencelovens § 6, stk. 3.

108. Begrebet vedtagelse, som heller ikke behøver at være juridisk bindende for sammenslutningens medlemmer, kan efter forarbejderne til konkurrenceloven omfatte vedtægter, beslutninger og henstillinger[14].

109. I lovbemærkningerne er det endvidere præciseret, at der skal være tale om en vedtagelse, der er truffet inden for en sammenslutning af virksomheder ved dens kompetente organer.

110. Begrebet vedtagelse kan efter administrativ praksis endvidere omfatte cirkulæreskrivelser[15], tilkendegivelser[16] og anbefalinger[17] fra f.eks. en brancheorganisation til dets medlemmer.

111. Efter seneste domstolspraksis kan en fremsendt e-mail til en brancheforenings medlemmer vedrørende et priskalkulationseksempel endvidere udgøre en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder, selv om det udtrykkeligt var oplyst over for medlemmerne, at henvendelsen alene udgjorde et eksempel og ikke var hverken bindende eller vejledende for medlemmerne[18].

112. Desuden kan nævnes, at 4 nyhedsbreve fra en brancheorganisation til medlemmerne er blevet anset for at udgøre en aftale, selv om nyhedsbrevene blev udsendt ensidigt fra organisationen til medlemmerne[19].

113. Maksimalpriserne fastsættes af Danhostels bestyrelse. Maksimalpriserne sendes ud til medlemmerne i form af et maksimalpriscirkulære, som medlemmerne er forpligtede til at overholde. Styrelsen finder derfor, at maksimalprissystemet, som fastsættes af bestyrelsen som kompetent organ, udgør en vedtagelse omfattet af konkurrencelovens § 6, stk. 3.

Ad (iii) Har vedtagelsen til formål eller følge at begrænse konkurrencen mærkbart

114. Vurderingen af om Danhostels maksimalprissystem har til formål eller følge at begrænse konkurrencen skal ske på grundlag af en objektiv vurdering af maksimalprissystemets indhold set i lyset af den retlige og økonomiske sammenhæng, hvori maksimalprissystemet indgår.

115. Samtlige medlemmer af Danhostel skal som nævnt overholde maksimalpriserne. Medlemmerne af Danhostel er alle virksomheder, som opererer på det samme marked. Der er således tale om virksomheder, som er i konkurrence med hinanden og dermed om en horisontal vedtagelse.

116. Horisontale prisaftaler vurderes konkurrenceretligt strengere end vertikale prisaftaler.

117. Maksimalpriser i horisontale aftaler kan være prisuniformerende, fordi den enkelte deltagers incitament til at sælge til en lavere pris vil være begrænset[20]. Sådan en normering af priserne begrænser konkurrencen i strid med § 6, stk. 1.

118. Af Konkurrencestyrelsens kædevejledning[21] fremgår det, at fælles fastsættelse og udmelding af priser på tjenesteydelser (uanset prisen benævnes maksimumpris eller vejledende pris) som hovedregel vil være omfattet af forbudet i konkurrenceloven § 6.

119. Udgangspunktet er derfor, at en horisontal aftale om maksimalpriser er i strid med konkurrencelovens § 6.

120. I marts 2006 traf Konkurrencestyrelsen afgørelse om, at brancheforeningen DK-Camps særlige ordning for autocampere kaldet Quick Stop Ordningen var i strid med § 6. Ordningen indebar, at camping-pladser, der deltog i ordningen, skulle tilbyde en overnatning til autocampere til en pris ikke over den aftalte maksimalpris, mod at autocamperen ankom til campingpladsen efter kl. 20 og forlod campingpladsen inden kl. 10 den følgende morgen. Ordningen var indført for at begrænse autocampernes ulovlige camping på danske rastepladser, og maksimalprisen var derfor sat særlig lavt i forhold til de almindelige priser for at gøre det attraktivt for autocampere at benytte ordningen.

121. Konkurrencestyrelsen meddelte DK-Camp, at ordningen – trods det gavnlige formål – som følge af den aftalte maksimalpris styret af en brancheorganisation var at sammenligne med en horisontal prisaftale og derfor i strid med § 6 i konkurrenceloven. Styrelsen henstillede derfor til, at brancheforeningen ændrede ordningen, således at ordningen ikke indeholdt en prisaftale.

122. Normalt anses en horisontal pris aftale for at have som sit objektive formål at begrænse konkurrencen. Derfor er det ikke nødvendigt at påvise konkurrencebegrænsende virkninger.

123. Som det også er anført i kædevejledningen, kan anvendelse af maksimalpriser også have andre formål end at begrænse konkurrencen. Det er derfor nødvendigt at foretage en konkret vurdering af formålet med de udmeldte maksimalpriser.

124. Danhostels maksimalprissystem indebærer, at vandrerhjemmene inden for maksimalprisen fastsætter deres egen pris pr. seng/værelse pr. overnatning. Medlemmerne kan således frit tilbyde overnatninger til priser under de udmeldte maksimalpriser. Der er således objektivt set ikke noget til hinder for, at vandrerhjemmene inden for maksimalpriserne indbyrdes konkurrerer på pris.

125. Danhostel anfører, at maksimalprissystemet er indført af hensyn til børnefamilier samt unge rygsæksrejsende, så disse har et alternativ til de dyre kroer og hoteller. Maksimalprissystemet er således indført med et ønske om prismæssigt at ligge lavere end hoteller og kroer, så vandrerhjemmene er attraktive for børnefamilier samt rygsæksrejsende på en sådan måde, at vandrerhjemmene kan konkurrere med kroer, hoteller og feriecentre.

126. Ud fra ovenstående kan det ikke entydigt fastslås, at Danhostels maksimalprissystem har til formål at begrænse konkurrencen. Det er derfor nødvendigt at undersøge, om Danhostels maksimalprissystem har til følge at begrænse konkurrencen.

127. Maksimalprisen for 2006 er fastsat til 150 kr. pr. overnatning i fællesrum.

128. Danhostels Maksimalpriser for overnatning i familieværelse for 2006 følger af nedenstående prisskema:

Tabel 3: Tabellen, som er identisk med tabel 1, angiver prisen pr. værelse pr. nat.

Antal sengepladser på værelset/ antal personer der sover	1 person	2 personer	3 personer	4 personer	5 personer	6 personer
1 sengeplads	600 kr.					
2 sengepladser	600 kr.	600 kr.				
3 sengepladser	600 kr.	600 kr.	600 kr.			
4 sengepladser	600 kr.	600 kr.	600 kr.	600 kr.		
5 sengepladser	600 kr.	750 kr.	750 kr.	750 kr.	750 kr.	
6 sengepladser	600 kr.	750 kr.	750 kr.	750 kr.	750 kr.	900 kr.

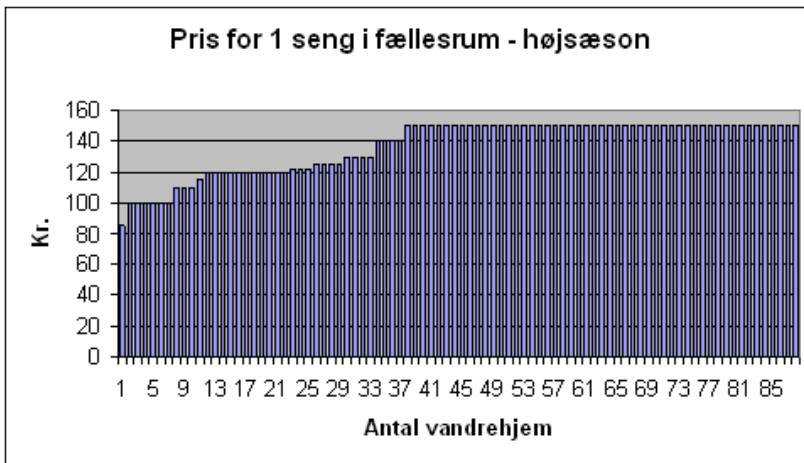
129. Konkurrencestyrelsen har undersøgt vandrerhjemmenes indmeldte priser for 2006 for at vise spredningen i forhold til maksimalprisen.

130. Konkurrencestyrelsen har undersøgt priserne for de forskellige værelsestyper (fællesrum og 1-6 personers værelser) i høj- og lavsæsonen. Oplysninger om priser er hentet fra Danhostels katalog og hjemmeside. Hvis et vandrerhjem tilbyder samme størrelse værelse til forskellige priser, f.eks. med eller uden eget toilet, er den højeste pris anvendt.

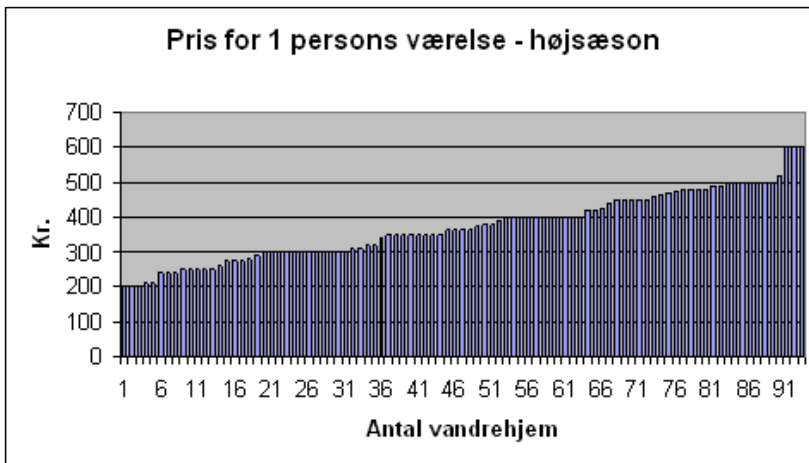
131. Maksimalpriserne varierer alt efter type af værelse og alt efter, hvor mange sengepladser der kan opstilles i værelset. I Konkurrencestyrelsens undersøgelse er det antaget, at der ikke opstilles flere senge end det antal, som værelset er normeret til.

132. Resultaterne af undersøgelsen kan ses i nedenstående figurer.

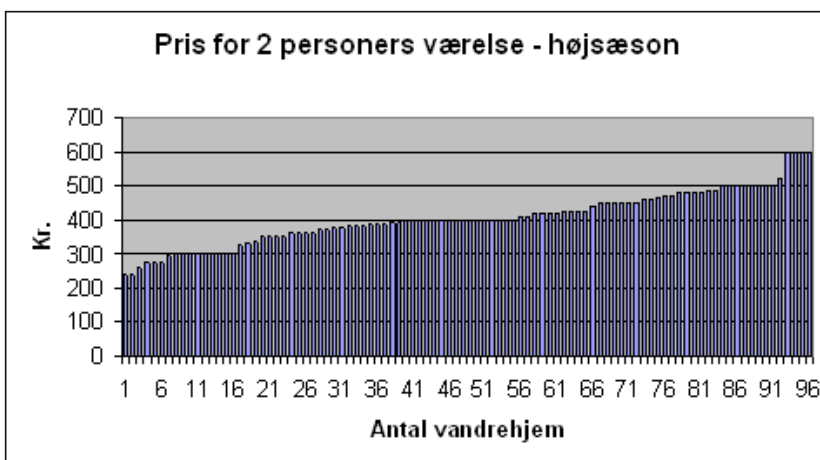
Figur 1: Figuren viser vandrerhjemmenes priser for en overnatning i fællesrum.

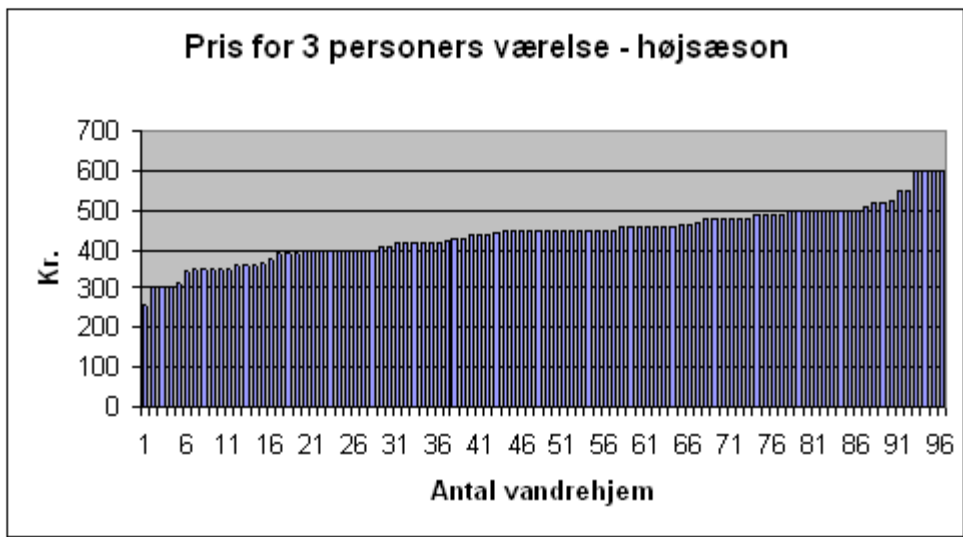
133. Figur 2: Figuren viser vandrerhjemmenes priser for 1 persons overnatning i familieværelse.

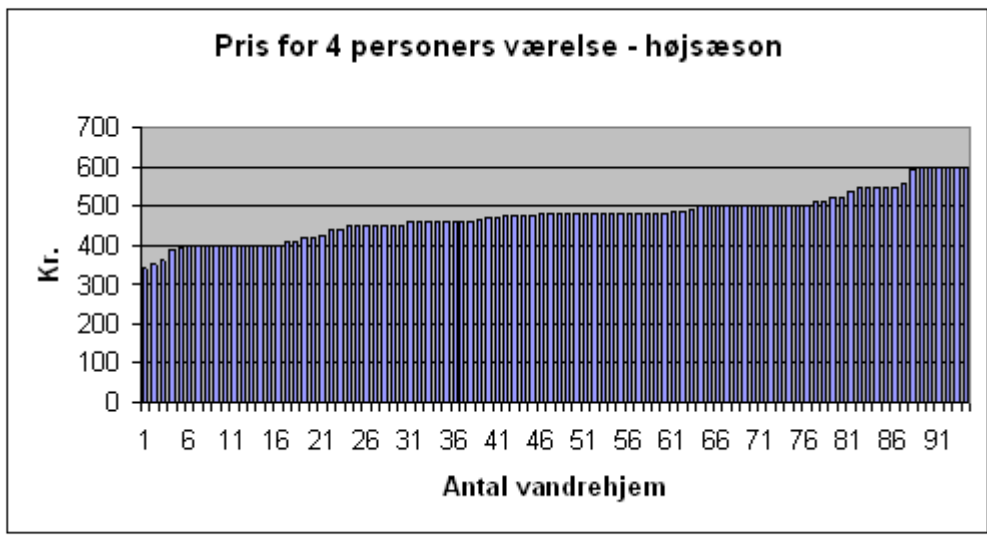
134. Figur 3: Figuren viser vandrerhjemmenes priser for 2 personers overnatning i familieværelse.

135. **Figur 4: Figuren viser vandrerhjemmenes priser for 3 personers overnatning i familieværelse.**

136. **Figur 5: Figuren vise vandrerhjemmenes priser for 4 personers overnatning i familieværelse.**

137. Det er ikke samtlige figurer i styrelsens undersøgelse, der er medtaget i notatet. Pris for 5 og 6 personers værelser er ikke medtaget i notatet, ligesom lavsæson for alle typer ikke er medtaget. Det skyldes, at de udeladte prisanalyser ikke tilføjer noget nyt. Således viser undersøgelsen for henholdsvis højsæson og lavsæson et ensartet billede af prisniveauet for de to former for overnatning; overnatning i fællesrum og overnatning i familieværelse. Samtlige figurer over vandrerhjemmenes priser for de forskellige former for overnatning i såvel høj- som lavsæson findes i vedlagte bilag 3.

138. Generelt må de betydelige kvalitetsforskelle mellem vandrerhjemmene, jf. bl.a. tidligere omtalte klassificeringssystem, forventes at føre til, at der er relativt stor spredning i priserne, og at maksimalprisen kun kan realiseres af et mindre udsnit af særligt efterspurgt vandrerhjem. Det vil typisk være vandrerhjem med særligt gode faciliteter (4-5 stjernede vandrerhjem) og attraktiv beliggenhed, fx Skagen eller i centrum af København.

139. Undersøgelsen viser da også, at maksimalprissystemet ikke har medført, at samtlige vandrerhjem tager maksimalprisen for en given overnatningsform (overnatning i fællesrum og overnatning i familieværelse).

140. Der er dog forskel i prisdannelsen for overnatning i *fællesrum* og overnatning i *familieværelse*.

Overnatning i fællesrum:

141. Figur 1 viser prisen for en seng i fællesrum i højsæson. Det ses, at 60 % af vandrerhjemmene tager maksimalprisen. De resterende 40 % (på nær én) tager priser i intervallet kr. 140 – 100.

142. Billedet er det samme for overnatning i fællesrum i lavsæson jf. bilag 3.

143. Når en så stor del af vandrerhjemmene, trods betydelige kvalitetsforskelle, er i stand til at lægge sig på maksimalprisen, kan det være en nærliggende forklaring, at konkurrencepresset ikke er stort for denne type værelsesudlejning. Det skyldes, at billig overnatning i fællesrum er det klassiske specielle vandrerhjemskoncept, som i dag ikke udbydes af andre end Danhostels vandrerhjem. Således tilbyder kroer og hoteller ikke denne overnatningsform.

144. Konkurrencestyrelsen er på den baggrund betænkelig ved, at Danhostels maksimalpriser på overnatning i fællesrum kan have normerende virkning og dermed have til følge at begrænse konkurrencen i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 1, jf. stk. 3.

Overnatning i familieværelse:

145. For overnatning i familieværelse er billedet lidt anderledes, idet kun relativt få vandrerhjem tager maksimalprisen. Her er den generelle tendens, at der er relativt mange prisobservationer omkring et prisniveau noget under maksimalpriserne.

146. For overnatning i 4 personers familieværelser er maksimalprisen 600 kr., jf. figur 5. Der er kun få vandrerhjem, som tager maksimalprisen. Det vil typisk være de 4-5 stjernede vandrerhjem, som har gode faciliteter eller vandrerhjem, der har en attraktiv beliggenhed f.eks. i Skagen eller København. Stort set resten af prisobservationerne ligger i intervallet kr. 550 – 400. Tager man den betydelige forskel i vandrerhjemmenes kvalitet i betragtning, kan der argumenteres for, at prisvariationen burde have været større. En forklaring på, at et så stort antal forskellige vandrerhjem kan ligge så tæt i pris, kan være, at 4 personers familieværelser er en populær udlejningsform, hvor konkurrencepresset i forhold til kroer og hoteller måske ikke er så stort. Her tænkes bl.a. på, at prisen for denne type værelse vil være 150 kr. pr. person.

147. Figurerne 2, 3 og 4 viser, at der er lidt større spredning i priserne for overnatning på 1, 2 og 3 personers familieværelse. Dette kan afspejle, at disse overnatningsformer i højere grad kan være i konkurrence med kroer og hoteller.

148. Sammenfattende for overnatning i såvel fællesrum som familieværelse kan der argumenteres for, at styrelsens undersøgelse af vandrerhjemmenes faktiske priser - i hvert tilfælde for visse af værelsestyperne - viser, at maksimalpriserne kan have en normerende effekt. Hertil kommer, at der er en formodning for, at Danhostels årlige udmeldinger om stigninger i maksimalpriserne er egnet til at normere medlemmernes valg af prisstigning i forhold til de priser, som medlemmerne har indmeldt året før. Styrelsen har - på baggrund af Danhostels tilsagn - ikke gennemført en undersøgelse af dette forhold.

149. Konkurrencestyrelsen er således betænkelig ved, at Danhostels maksimalprissystem kan have normerende virkning og dermed til følge at begrænse konkurrencen i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 1 jf. stk. 3.

150. Det følger af EF-domstolens praksis, at der ved siden af bagatelmeddelelsen stilles krav om, at aftalen opfylder visse minimumskrav for at udgøre en mærkbar konkurrencebegrænsning.

151. Første gang kravet om mærkbarhed blev fastslået af EF-domstolen var i Völk-sagen, hvor domstolen fastslog, at en eksklusiv distributionsaftale mellem virksomheden Erd & Co og Vervaecke ikke var omfattet af forbudet i artikel 81, da aftalens parter havde en meget svag position på det relevante produktmarked. Parternes markedsandel udgjorde 0,08 % af den totale produktion i fællesskabsmarkedet, og 0,2 % af produktionen i Belgien.

152. I Miller-sagen fastslog Domstolen derimod, at artikel 81 fandt anvendelse på en aftale, hvor Miller havde en markedsandel på ca. 5 % på det relevante produktmarked.

153. Det kan således udledes af EF-domstolens praksis, at der er tilfælde, hvor en aftale vedrører en så bagatelagtig del af markedet, at den ikke vil kunne udgøre en mærkbar konkurrencebegrænsning.

154. Der er i praksis ikke taget nærmere stilling til, hvorvidt aftaler, der vedrører mellem 1 og 5 % af markedet, kan udgøre en mærkbar konkurrencebegrænsning.

155. I Konkurrencerådets afgørelse af 30. november 2005 om Insolvensaftalen – Ulovligt apotekersamarbejde, blev det fastslået, at markedsandele på hhv. 4,8 %, 4,2 %, og 2,8 % af den samlede omsætning af apotekerne i Danmark udgjorde mærkbare konkurrencebegrænsninger.

156. Danhostels medlemmers markedsandel på de to relevante markeder for overnatninger ligger som nævnt på henholdsvis noget under 3 % og på over 90 %.

157. Der foreligger således utvivlsomt mærkbarhed på markedet for overnatninger på 1-3 stjernede vandrerhjem, hvor Danhostel har en markedsandel på over 90 %.

158. Der foreligger efter styrelsens opfattelse også mærkbarhed på det eventuelle marked for 1-3 stjernede vandrerhjem og 1-2 stjernede kroer og hoteller, hvor Danhostel jf. ovenfor skønnes at have en markedsandel, der er væsentlig højere end 3 %.

159. Ud fra ovenstående finder styrelsen endvidere, at der er mulighed for, at Danhostels maksimalprissystem også på markedet for overnatninger på 3-5 stjernede kroer og hoteller, 4-5 stjernede vandrerhjem samt feriecentre udgør en mærkbar konkurrencebegrænsning.

160. Konkurrencestyrelsen er således sammenfattende betænkelig ved, at Danhostels maksimalprissystem har normerende virkning og dermed kan have til følge at begrænse konkurrencen mærkbart i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr.1, jf. stk. 3.

Bagatelgrænsen i konkurrencelovens § 7

161. Efter § 7, stk. 1 gælder § 6, stk. 1 ikke for aftaler mv. mellem virksomheder og vedtagelser inden for en sammenslutning, såfremt de deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning på under 1 mia. kr. og en samlet markedsandel for den pågældende vare eller tjenesteydelse på under 10 %, eller en samlet årlig omsætning på under 150 mio. kr.

162. Danhostels maksimalprissystem udgør som nævnt en horisontal prisaftale. Prisaftaler er hardcore overtrædelser af konkurrenceloven og falder således ikke ind under konkurrencelovens bagatelgrænser i § 7, stk. 1 jf. § 7, stk. 2, nr. 1, hvorefter undtagelserne i § 7, stk. 1 ikke gælder i tilfælde, hvor virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder aftaler, samordner eller vedtager priser, avancer mv. for salget eller videresalget af varer eller tjenesteydelser.

163. Bagatelgrænsen i § 7 finder således ikke anvendelse. Danhostels maksimalprissystem er dermed omfattet af konkurrencelovens § 6, stk. 1.

Konklusion

164. Konkurrencestyrelsen finder således Danhostels maksimalprissystem for overnatning på vandrerhjem generelt betænkelig i forhold til konkurrencelovens § 6, stk. 1 jf. stk. 2, nr. 1, jf. stk. 3.

165. Styrelsen finder, at der er sandsynlighed for, at Danhostels maksimalprissystem for overnatning på vandrerhjem har normerende virkning og dermed til følge at begrænse konkurrencen mærkbart i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1 jf. stk. 2, nr. 1 jf. stk. 3.

166. Endvidere finder konkurrencelovens bagatelgrænse i § 7 ikke anvendelse på Danhostels maksimalprissystem for overnatning på vandrerhjem.

Konkurrencelovens § 8, stk. 1

167. Det skal således herefter vurderes, hvorvidt Danhostels maksimalprissystem omfattes af fritagelsesreglen i konkurrencelovens § 8, stk. 1, dvs. om maksimalprissystemet

- bidrager til at styrke effektiviteten i produktionen eller distributionen af varer eller tjenesteydelser eller fremmer den tekniske eller økonomiske udvikling,
- sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelene herved,
- ikke pålægger virksomhederne begrænsninger, som er unødvendige for at nå disse mål, og
- ikke giver virksomhederne mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenesteydelser

168. Samtlige betingelser i § 8, stk. 1 skal være opfyldt for, at bestemmelsen kan finde anvendelse.

169. Det bemærkes, at bevisbyrden for, at betingelserne er opfyldt, påhviler den eller de virksomheder, der påberåber sig bestemmelsens anvendelse.

Betingelse 1) Bidrager Danhostels maksimalprissystem til at styrke effektiviteten i produktionen eller distributionen af varer eller tjenesteydelser eller fremmer den tekniske eller økonomiske udvikling.

170. Maksimalprissystemet er angiveligt indført med den hensigt prismæssigt at ligge lavere end hoteller og kroer, så vandrerhjemmene er attraktive for børnefamilier samt rygsæksrejsende på en sådan måde, at de kan konkurrere med kroer, hoteller og feriecentre.

171. Man kunne argumentere for, at den samlede markedsføring af medlemmerne, som Danhostel står for via sin hjemmeside og katalog, bl.a. medfører besparelser for det enkelte medlem til markedsføring, vedligeholdelse og drift af en hjemmeside, som er forbundet med væsentlige omkostninger, og at denne samlede markedsføring dermed er effektivitetsfremmende for distributionen af overnatninger.

172. Konkurrencestyrelsen finder ikke umiddelbart, at den fælles markedsføring via hjemmeside og katalog, som henvender sig direkte til forbrugerne, er problematisk. Sådan fælles markedsføring ses også gennemført af andre i branchen.

173. Den fælles markedsføring kan således muligvis være styrkende for distributionen af overnatninger.

174. Konkurrencestyrelsen vurderer imidlertid, at den fælles markedsføring kan foregå uden anvendelse af maksimalpriser, og at de fælles maksimalpriser ikke bidrager til at styrke effektiviteten i distributionen af overnatninger.

175. Maksimalpriserne giver ikke forbrugerne nogen hjælp til at vurdere kvaliteten af vandrerhjemmene. Maksimalprisen er den samme uanset kategori, geografisk placering og dermed kvalitetsmæssig forskelle imellem vandrerhjemmene. Dermed giver maksimalprisen ikke forbrugeren nogen udmelding om, hvad forbrugeren kan forvente af det konkrete vandrerhjem med hensyn til faciliteter mv. Der er således ikke tale om, at maksimalprisen vil kunne fungere som en slags artsbetegnelse for overnatning på Danhostels vandrerhjem og på denne måde effektivisere distributionen af overnatninger.

176. Styrelsen finder således umiddelbart ikke grundlag for at statuere, at betingelse 1) kan opfyldes.

177. Allerede fordi det er overvejende sandsynligt, at første betingelse ikke er opfyldt, er det ikke nødvendigt at behandle de øvrige betingelser. Styrelsen skal dog for god ordens skyld kort gennemgå de øvrige tre betingelser.

Betingelse 2) Sikrer Danhostels maksimalprissystem forbrugerne en rimelig andel af fordelene herved.

178. Danhostel anfører, at maksimalprissystemet er indført med det formål at holde priserne på et sådant niveau, at det favoriserer familier og unge rygsæksrejsende. Maksimalpriserne fastsættes således ud fra en rimelighedsvurdering i forhold til børnefamiliers og unge rygsæksrejsendes samt vandrerhjemmenes økonomi.

179. Man kunne således argumentere for, at maksimalprissystemet sikrer, at vandrerhjemmene tilbyder overnatninger til nogle af markedets laveste priser. På denne måde kommer maksimalprissystemet forbrugerne til gode ved at sikre lave priser.

180. Danhostels maksimalpriser for overnatning i fællesrum samt familieværelse forekommer umiddelbart billige. Det skal dog bemærkes, at der vil være situationer, hvor kroer og hoteller alt afhængig af udbuddet f.eks. i lavsæson vil være meget fleksible og give store rabatter på overnatninger og dermed vil kunne matche de billige priser.

181. Styrelsen har – i lyset af Danhostels tilsagn - ikke foretaget nogen undersøgelse af, om vandrerhjemmenes priser er blandt markedets laveste, men det er ikke usandsynligt, at Danhostels maksimalpriser er blandt markedets laveste priser.

182. Man kunne således godt forestille sig, at Danhostels maksimalprissystem på overnatninger sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelene ved maksimalprissystemet.

183. Imidlertid er det dog heller ikke usandsynligt, at Danhostels medlemmer selv uden maksimalprissystemet ville kunne tilbyde overnatninger til priser tilhørende markedets laveste. Det er således ikke sikkert, at der foreligger den fornødne årsagssammenhæng mellem maksimalprissystemet, de lave priser og de fordele, som forbrugerne måtte opnå.

184. Det kan endvidere anses som tvivlsom, om forbrugerne får en rimelig andel af fordelene ved maksimalprissystemet, idet systemet ikke tager højde for sammenhængen mellem pris og kvalitet, som må anses for væsentlig for forbrugerne.

185. På ovenstående baggrund finder styrelsen umiddelbart heller ikke, at det kan statuere, at betingelse 2) er opfyldt.

Betingelse 3) Maksimalprissystemet pålægger ikke virksomhederne begrænsninger, som er unødvendige for at nå disse mål.

186. Betingelse 3) kræver en vurdering af, om konkurrencebegrænsningen som følger af maksimalprissystemet er nødvendig for de effektivitetsfordele, der opnås. Dvs. der skal foretages en proportionalitetsvurdering.

187. Det er således spørgsmålet, om maksimalprissystemet er nødvendigt af hensyn til den fælles markedsføring.

188. Styrelsen finder, at der er overvejende sandsynlighed for, at fælles maksimalpriser ikke er nødvendige for en fælles markedsføring på Danhostels hjemmeside samt katalog, hvilket understøttes af, at der er en række vandrerhjem, som tilbyder overnatninger til under maksimalprisen. Herudover er andre bookingportaler eksempel på, at markedsføring kan lade sig gøre uden, at de markedsførte overnatningssteder anvender maksimalpriser.

189. Styrelsen finder således, at det er muligt at markedsføre sig samlet uden anvendelse af et maksimalprissystem. Konkurrencestyrelsen vurderer således, at det er overvejende sandsynligt, at betingelse 3 ikke kan opfyldes.

Betingelse 4) Maksimalprissystemet giver ikke virksomhederne mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenesteydelser.

190. På markedet for overnatninger på 3-5 stjernede kroer og hoteller, 4-5 stjernede vandrerhjem samt feriecentre vurderer Konkurrencestyrelsen, at fjerde betingelse sandsynligvis vil kunne anses som opfyldt, idet der findes en lang række produkter på markedet eksempelvis kroer, hoteller samt feriecentre. Danhostels 4-5 stjernede medlemmer tæller kun 27, og maksimalprissystemet gælder kun disse medlemmer. Således finder styrelsen, at der ikke er risiko for, at Danhostels medlemmer kan udelukke konkurrencen for en væsentlig del af overnatninger på dette marked i Danmark.

191. Det er således overvejende sandsynligt, at medlemmerne ikke har mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af overnatninger på 3-5 stjernede kroer og hoteller, 4-5 stjernede vandrerhjem og feriecentre og dermed, at betingelse 4 kan anses for opfyldt for så vidt angår dette marked.

192. Samme argumentation ville gøre sig gældende, hvis man definerede et relevant produktmarked bestående af 1-3 stjernede vandrerhjem og 1-2 stjernede kroer og hoteller. Det ville således for dette markeds vedkommende også være overvejende sandsynligt, at Danhostels medlemmer ikke har mulighed for at udelukke konkurrencen på et sådan marked og dermed, at betingelse 4 også ville kunne anses for opfyldt for så vidt angår et marked for 1-3 stjernede vandrerhjem og 1-2 stjernede kroer og hoteller.

193. For så vidt angår markedet for overnatninger på 1-3 stjernede vandrerhjem, er det derimod overvejende sandsynligt, at maksimalprissystemet med sin normerende virkning giver medlemmerne mulighed for at udelukke konkurrencen, idet Danhostels medlemmer har en markedsandel på over 90 % på dette marked.

194. Styrelsen finder således umiddelbart ikke grundlag for at statuere, at betingelse 4) kan opfyldes for så vidt angår markedet for overnatninger på 1-3 stjernede vandrerhjem.

Konklusion

195. Konkurrencestyrelsen finder således umiddelbart ikke, at der er grundlag for at statuere, at Danhostels maksimalprissystem opfylder samtlige betingelser i konkurrencelovens § 8, stk. 1.

Danhostels tilsagn

196. På baggrund af forhandlinger mellem Danhostel og Konkurrencestyrelsen har Danhostel afgivet tilsagn om at ophøre med at anvende ethvert maksimalprissystem for Danhostels medlemmer, således at styrelsens bekymringer i forhold til konkurrencelovens § 6, stk. 1 imødekommes.

197. Danhostels tilsagn indebærer, at Danhostel fra den 1. januar 2007 ophører med at anvende ethvert maksimalprissystem for overnatninger på vandrerhjem, hvorefter der fastsættes en maksimalpris pr. overnatning pr. seng/værelse.

Samlet konklusion

198. Konkurrencestyrelsen er betænkelig ved, at Danhostels maksimalprissystem for overnatninger på vandrerhjem kan have normerende virkning og dermed kan have til følge at begrænse konkurrencen mærkbart i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1 jf. stk. 2, nr. 1 jf. stk. 3.

199. Konkurrencelovens bagatelgrænse i § 7 finder ikke anvendelse på Danhostels maksimalprissystem for overnatninger.

200. Konkurrenceloven finder endvidere umiddelbart ikke, at der er grundlag for at statuere, at Danhostels maksimalprissystem opfylder samtlige betingelser i konkurrencelovens § 8, stk. 1.

201. Styrelsen finder endelig, at Danhostels tilsagn imødekommer de betænkeligheder, som styrelsen har i relation til konkurrencelovens § 6, stk. 1. Det anbefales derfor, at sagen afsluttes i sin helhed med, at Konkurrencerådet gør Danhostels tilsagn bindende, jf. konkurrencelovens § 16a, stk. 1.

[1] HORESTA er hotel- restaurant- og turisterhvervets landsdækkende brancheorganisation.

[2] jf. Konkurrencestyrelsens Konkurrenceredegørelse 2003

[3] Garnihoteller er mindre hoteller uden restaurant, der dog almindeligvis tilbyder morgenmad.

[4] jf. HORESTA

[5] jf. <http://www.danhostel.dk/>.

[6] Danmarks Statistiks, Statistiske Efterretninger, Serviceerhverv, 6. juni 2006.

[7] Jf. Oplysninger fra HORESTA.

[8] 7.962, 7 mio. kr. * 48,6 % = 3.869, 9 mio. kr.

[9] Kilde: Danmarks statistikbank.

[10] Kilde: Danmarks statistikbank.

[11] 225 mio. kr. * 48,6 % = 109, 4 mio. kr.

[12] Kommissionens meddelelse. Retningslinier vedrørende begrebet påvirkning af handlen i traktatens artikel 81 og 82 (2004/C 101/07)

[13] Folketingstidende 1996/97, tillæg A, sp. 3656 ff.

[14] Folketingstidende 1996/97, tillæg A, sp. 3656 ff.

[15] Rådsmødet den 27. oktober 1999, Ekko's klage over diskriminerende fragttillæg, samt Rådsmødet den 30. september 1998, Danmarks Automobilforhandler Forenings cirkulære. I sag 70/93, Bayerische Motorenwerke mod ALD Autoleasing, blev opfordringer i en rundskrivelse til et selektivt distributionsnet ligeledes anset for omfattet af aftalebegrebet og i strid med traktatens artikel 81, stk. 1.

[16] Rådsmøde den 26. maj 2004, Fællesindkøb mod Landsforeningen af Kliniske Tandteknikere, samt Rådsmødet den 30. august 2000, prissamarbejdet blandt kørelærere i Århus.

[17] Rådsmøde den 25. november 1998, Konkurrencebegrænsninger i kørelærebranchen.

[18] Jf. dom af 28. februar 2005 i sag nr. 38.13554/04, Anklagemyndigheden mod DAG Dansk Autogenbrug.

[19] Rådsmødet den 26. januar 2000, Apoteam A/S - "Apoteam-nyt".

[20] Kirsten Levinsen, kommenteret Konkurrencelov, 220, s. 188.

[21] Med ophævelsen af den danske kædegruppefritagelse pr. 1. juli 2005 er de frivillige kæders horisontale aftaler omfattet af de almindelige konkurrenceregler. Konkurrencestyrelsens vejledning til frivillige kæder af 2005 beskriver, hvordan kæders forskellige aftalevilkår vurderes i forhold til forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler i konkurrencelovens § 6.